

Dôvodová správa

I. Všeobecná časť

Participatívny – komunitný rozpočet Trenčianskeho samosprávneho kraja vychádza z modelu demokratickej participácie, ktorý v roku 1989 vyvinulo brazílske mesto Porto Alegre. Počas procesu participatívneho – komunitného rozpočtu, členovia a členky určitej komunity priamo rozhodujú o tom, ako využiť časť verejného rozpočtu. Inými slovami: ľudia, ktorí platia dane, rozhodujú o ich využití.

Participatívny rozpočet je agendou Programu OSN pre ľudské sídla (UN – Habitat), ktorý ho definuje ako „mechanizmus (alebo proces), pomocou ktorého sa obyvateľstvo rozhoduje alebo podieľa na rozhodovaní o tom, kam smerujú všetky alebo časť dostupných verejných zdrojov“.

Mechanizmus participatívneho rozpočtu je podľa Organizácie spojených národov (OSN) najefektívnejším nástrojom pre samosprávy, ktoré sa snažia o naplnenie cieľov demokracie, občianskej spoluúčasti, transparentnosti, modernizácie a efektivity tak, ako ich stanovujú dokumenty schválené a prijaté správnymi orgánmi v rámci Európskej únie na celoeurópskej, štátnej a komunálnej úrovni.

Trenčiansky samosprávny kraj predkladá toto všeobecne záväzné nariadenie v súlade s ust. § 4 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého rozpočet vyššieho územného celku obsahuje výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území vyššieho územného celku, ako aj obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre neho zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov a všeobecne záväzných nariadení vyššieho územného celku.

V súčasnom období je už na Slovensku niekoľko miest, ktoré dávajú občanom na svojom území možnosť rozhodovať o časti verejných financií prostredníctvom participatívneho – komunitného rozpočtu príslušného mesta.

Na úrovni vyšších územných celkov je Trenčiansky samosprávny kraj prvý, ktorý s cieľom posilniť otvorenosť, transparentnosť a efektívnosť samosprávy, zabezpečiť informovanosť občanov so zámerom zvyšovania ich zapojenia a spoluúčasti na rozhodovaní zapracoval do svojho rozpočtu na rok 2017 objem finančných prostriedkov vo výške 99 000,- Eur, ktoré budú použité na realizáciu projektov, o ktorých bude rozhodovať verejnosť. Uvedený objem finančných prostriedkov bude rozdelený na deväť okresov rovným dielom.

II. Osobitná časť

Toto všeobecne záväzné nariadenie sa vzťahuje na obyvateľov Trenčianskeho kraja, žijúcich na jeho území, organizácie založené a zriadené Trenčianskym samosprávnym krajom, právnické subjekty alebo fyzické osoby – podnikateľov, obce na území Trenčianskeho samosprávneho kraja a iné formálne a neformálne organizácie so sídlom alebo trvalým pobytom na území TSK, alebo ktoré pôsobia, vykonávajú činnosť na území TSK, alebo poskytujú služby obyvateľom na území TSK.

Všeobecne záväzným nariadením sa upravuje tvorba finančných prostriedkov na Participatívno – komunitný rozpočet, formy a podmienky jeho čerpania, náležitosti projektov

predkladaných širokou verejnosťou, proces Participatívneho – komunitného rozpočtu od zasielania/predkladania projektov (návrhov, podnetov, názorov), cez verejné zvažovanie predložených projektov, verejné hlasovanie, teda verejné rozhodovanie, realizáciu projektov priamo navrhovateľom za podmienky že navrhovateľ má právnu subjektivitu, alebo realizáciu projektov Trenčianskym samosprávnym krajom v prípade, že navrhovateľ (občan, komunita) nemajú právnu subjektivitu až po vyúčtovanie projektov.

Cieľom participatívneho - komunitného rozpočtu Trenčianskeho samosprávneho kraja je, aby občania mohli prostredníctvom tohto procesu, demokraticky, otvorene a spoločne využívať verejné zdroje na tvorbu a realizáciu vlastných nápadov pre zlepšenie a rozvoj Trenčianskeho kraja. Zámerom je nielen to, aby verejnosť bola účastná na rozhodovaní o použití verejných zdrojov, ktoré tvoria časti rozpočtu Trenčianskeho samosprávneho kraja, ale aj aby sa zaujímala a porozumela územným mechanizmom a aby všetkým na projektoch, ktoré vyberú svojím rozhodnutím a hlasovaním, skutočne záležalo.

Participatívny – komunitný rozpočet je princíp, ktorý súčasne umožňuje Trenčianskemu samosprávnemu kraju zbierať nápady, návrhy, podnety aj od občanov a je na Zastupiteľstve Trenčianskeho samosprávneho kraja, či a ako návrhy akceptujú a zapracujú do rozpočtu Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Trenčiansky samosprávny kraj spracoval a predkladá návrh všeobecne záväzného nariadenia Participatívny – komunitný rozpočet, ktorého hlavným prínosom je možnosť verejnosti spolutvoriť, vyjadrovať sa a formulovať priority Trenčianskeho kraja, ako aj pomáhať svojimi aktivitami zlepšovať kvalitu života občanov v kraji.

Trenčiansky samosprávny kraj očakáva zapojenie dobrovoľníkov do procesu spolurozhodovania, na aký účel budú vyčlenené finančné prostriedky v rámci participatívneho – komunitného rozpočtu použité a súčasne svojou dobrovoľníckou prácou prispievajú ku skvalitneniu života v kraji.